

REDACȚIUNEA.
ADMINISTRAȚIUNEA ȘI TIPOGRAFIA.
BRAȘOV, piața mare Nr. 33
Scrisorile nerancate ne
se primesc. Manuscrisurile
nu se restituie.
SEERATE se primesc la AB-
STRACȚIUNEA în Brașov și
la celelalte Birouri de anunțuri:
la Viena: H. Suko Nachf.
W. Augenthaler & Emerich Lesner.
Herrlich Sobalek. Rudolf Wasse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
la Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. în Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
dă garmond pe o coloană 6 or.
— Publicări mai dese după
tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 3.a o
săptămână 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni:
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șes-
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dunsul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 210.

Brașov, Vineri 22 Septembrie (5 Octombrie).

1900.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octombrie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijinatorii
fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un
an 24 corône; pe șese luni 12 corône;
pe trei luni 6 corône; pe o lună 2
corône.

Pentru România și străinătate.
pe un an 40 franci, pe șese luni 20
franci, pe trei luni 10 franci, pe o
lună fr. 3.50

Abonarea se poate face mai ușor
prin *mandate postale*.

Administrațiunea.

Clubul Sașilor și Români.

Sub titlul acesta „*Siebenbürgisch-
Deutsches Tageblatt*“ de Sâmbătă, re-
producând observările din numărul
204 al fôiei noastre asupra răspun-
sului său la critica, ce am fost făcut
vorbirei dela Sighișoara a deputatului
Melzer, ne dă cu colegială preve-
nire deslușirile cerute de noi despre
aceea, de ce d-l Melzer declară acum,
că Sașii nu mai vor să fie partidă de
naționalitate în dieta Ungară?

Lăsăm să urmeze din cuvânt în
cuvânt espunerile explicative ce le
face la rugarea noastră „*Sieb. d. Tage-
blatt*“ în fruntea numărului său (8143)
dela 29 Septembrie anul curent:

„Voim să satisfacem provocării ce
ni-s'a adresat, nu pentru-că am atribui
lucrului atâta importanță principială,

ca „Gazeta“, cât mai ales din con-
siderațiunii de stimă colegială și pen-
tru ca să evităm aparența, că n'am
puté da nici un răspuns.“

„In scurte cuvinte dîs, aici nu
e vorba decât de o controversă în
jurul unui singur cuvânt. Și anume
după cum vom înțelege expresiunea
„partidă de naționalitate“, așa se va
puté răspunde pozitiv sau negativ și
la întrebarea, dacă deputații sași for-
meză o astfel de partidă în dietă.
Cei nouă deputați și adevărații cei doi
ai cercului Brașov și Sibiu, apoi cel
din Sighișoara, Cristian, Cîsnădiă,
Ghimbav și Nocrich, cari până la
1898 au aparținut partidei liberale
(guvernamentale), sunt toți de na-
ționalitate săsescă, aleși pe baza pro-
gramului popular săsesc; ei au ieșit
din partidă liberală, deore-ce au re-
cunoscut, că aparținând acelei par-
tide în multe privințe sunt impede-
cați în reprezentarea intereselor na-
ționale ale poporului săsesc și în con-
secință s'au constituit într'un club,
care și are șeful său propriu, în cas
de necesitate își designază și un vor-
bitor și l plenipotențiază, și care
se numește in-de-obște „clubul să-
sesc.“

„Dacă aceste momente sunt de
ajuns, pentru de a se poté aplica nu-
mirea de „partidă de naționalitate“,
atunci ea se poté aplica. Numai și
numai în sensul acesta au alcătuit
Sașii și înainte de anul 1892, în care
an au pășit în partidul liberal, o „par-
tidă de naționalitate“, și „Gazeta“
e pe deplin în nedrept, decât susține,
că pozițiunea deputaților sași astăzi
este alta, decât atunci. Acestă eroré
își are esplicarea probabil în faptul,
că mai înainte în anii 1870 și 1880
Sașilor li-s'a dat mai multe motive
concrete de a face opozițiunea cea
mai hotărîtă guvernului și prin ur-
mare această atitudine opozițională
s'a observat permanent, pe când în

momentul de față, dela legea pentru
numirile de localități încôce — care
a dat tocmai signalul pentru repă-
șire — n'au mai obvenit motive de
o astfel de însemnătate, o împreju-
rare, care firesce, nu eschide ivirea
astorfel de motive în fie-care mo-
ment, nu eschide nici opoziția deputa-
ților sași. condiționată de asemenea
motive. Dacă în timpul de mai în-
ainte Sașii își apărău în parlament
interesele proprii naționale, ei apăr-
rau ce-i drept în acelaș timp și in-
teresele celorlalți nemaghiari și de
când cu pasivitatea Românilor, Sâr-
bilor și Slovacilor au și putut fi con-
siderați ca singurii anteluptători ai
acelora în parlament. Un astfel de
cas a fost și când deputatul Melzer
a luat cuvântul în primăvara acestui
an în discuțiunea despre naționalita-
ții, și așa ceva se poté întâmpla
și de aici încolo în fiă-care mo-
ment“.

„In acest sens, precum am ac-
centuat, deputații noștri formeză
acum ca și mai înainte o „partidă
de naționalitate“. Alt colorit primesce
însă cestiunea, decât se va aștepta dela
ei, ca ei să formeze o „partidă
de naționalitate“ în sensul acelor ni-
suiște politice, cari stau în contra-
dicere cu intențiunile și și cu textul
verbal al legii de naționalitate și pe
cari noi pentru scurtîme le vom numi
cu termenul obicînit, deși nu toc-
mai de tot potrivit „federaliste“, fără
însă de a-le timbra cătuși de puțin,
după obiceiul pressei șoviniste, de
neleale și trădătoare de patriă. O astfel
de reprezentare a „naționalităților“
își inchipuesc politicienii maghiari
și probabil și „Gazeta“, și în
contra unei asemenea interpretări s'a
pronunțat deputatul Melzer atunci,
când în același loc al dărei sale de
sémă, care se vede, nu i-a convenit
„Gazetei“, a dîs următoarele cuvinte:
„Despre poziția ce am luat-o noi în

parlament și despre firé-ca și neapărata orga-
nizațiunea, ce ne am dat-o alegându-ne un
conducător din sinul nostru și ținînd con-
sultări comune asupra atitudinii noastre par-
lamentare, s'a dîs, că ea este poziția unei
partide de naționalitate“.

Prin această să înțeleg, cum se vede,
nisiuințe politice, cari tind a sparge unitatea
statului, cari au dorințe și pretensiuni na-
ționale unilaterale, ce n'au loc în cadrul
scopului comun al statului. Cine stă pe
baza legii de naționalitate și dorește apli-
carea ei în sensul acelor bărbați de stat, a
căror lucrare spirituală este această lege, nu
cunósce astfel de nisiuințe și nu le voesc.
Acestea le aflăm într'un anumit înțeles la
aceia, cari voesc se proclame caracterul uni-
lateral de rase al acestui stat“.

„Aceste cuvinte nu conțin ab-
solut nimic nou, așa că deputatul
Melzer nu s'a putut nici pe departe
cugeta la aceea, că ele vor da ansă
la discuțiunii. E vorba aici de lu-
cruri vechi și demult cunoscute,
asupra cărora a mai face discuțiunii
polemice, dîu, nu mai este necesar.
Intocmai aceeași pozițiune, precum
a indicat-o Melzer într'o propozițiune
dîsă mai mult în treacăt și fără
vre-o accentuare deosebită, au luat-o
Sașii în anul 1868 când cu crearea
legii naționalităților. Atunci ei nu
s'au alăturat la propunerea lui Mo-
csonyi, care cerea delimitarea unor
cercuri administrative după naționa-
lități, ci au propus conservarea și
mai departe a vechei stări de drept
limbistice pentru *Transilvania*. Și decât
Românii mai țin și ađi la un astfel
de „federalism“ și în consecință cer
reprezentarea lui dela orî-ce „par-
tidă de naționalitate“, Sașii nu se
pot alătura la această nisiuință. De
aceea Sașii își recunosc legea de
naționalitate, cu tôte că ea le dă
mai puține drepturi de limbă, decât
le aveau mai înainte, pe când Ro-
mânii — cu totul consecvent —
încă tot o resping. Și de aceea și
pe „Gazeta“, decât simte trebuință
de discutarea cestiunilor principiale,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(20)

Antropomorfism și antiantropomor- fism în limba română.

— Fine. —

VII.

Esemples de antiantropomorfism ana-
lisate până acum au clarificat în deajuns
acel proces specific psihologic-limbistic,
prin care omul, după-ce mai înainte trans-
formase în fantasia sa întreg universul și l
prefăcuse după chipul și asemănarea sa,
face o întorsătură rapidă și prezentân-
du-se pe sine însuși, ca un *microcosm*, vede
reflectându-se în această lume a organis-
mului său tôte obiectele analoge ca formă
și funcțiuni din natură.

Intocmai ca și la antropomorfisme,
putem distinge și la antiantropomorfisme
mai multe grade de transpunere metaforică,
și anume:

a) Omul înainte de tôte vede în cor-
pul său, respective în organele corpului
său întrupate mai multe ființe fiă umane,
fiă animalice. Caracteristice eseemple în
punctul acesta avem în numirile mai sus

analizate: omușor, séu împărătuș; muschiț
avînd sensul fundamental etimologic de
șoricel; apoi *pupila* (lumina ochiului), avînd
sensul etimologic de *fetiță*, *copiliță*, și nu-
mită astfel fără îndoială din cauza ima-
ginei, ce se reflectază în ochiul privito-
rului; să se compare următoarele sinonime
ale pupilei în celelalte limbi: „copilița
ochilor“ în limba spaniolă (la nina de los
ojos), „copiliță“ în graiul Venețienilor (pu-
tina) etc. etc.

E. cunoscută anecdota cu Menenius
Agrippa, care cu mult înaintea lui Socrates
pășise cu o parabolă analogă, în care per-
sonificând întreg organismul omenesc, îl
asemănă cu organismul unui stat: tôte
membrele fără excepție s'au conjurat în
contra stomacului, care era acusat, că pri-
mesce de-a gata tôte bunătățile, fără să
muncescă nimic (Liv. II, 32 sq.) O con-
cepțiune tocmai opusă aflăm la Plato, care
precum se scie întreg organismul de stat
il concepe în forma unui om (Rp. IX,
588 C.), combinat din 3 organisme dife-
rite animalice: un monstru cu nenumărate
capete, simbolisînd clasa muncitoare în stat,
un leu puternic reprezentînd armata per-
manentă și în fruntea lor o figură de om,
simbolisînd mintea conducătoare.

b) Omul trecînd dela fințele ome-
nesci și animalice la lumea cea mare, ce l
încunjură, va vedé în al doilea rînd reflectân-
du-se în microcosmul organismului său in-
tréga natură cu formațiunea sa plastică; nu-
mirile de munți, văi, prăpăstii, gropi etc.
să aplică pentru determinarea formațiunei
plastice a organismului omenesc. Némțul
vede în mâna sa 5 *munți ai degetelor*, ér
în diferitele cavități ale corpului său vede
peste tot peșteri séu prăpăstii: Mund-höhle.
Bauch-höhle, Nasen-höhle, Achsel-höhle.
Fauces (prăpastie) să numește în limba
latinăscă gătulejul. În sens analog să aplică
în limba românăscă pentru diferitele cavi-
tăți cuvîntul *văgăună* (prăpastiă). Mai ales
părțile indente ale corpului omenesc
dispun de o nomenclatură bogată antian-
tropomorfică, de caracter pur eufemistic¹⁾,
a cărei publicare firesce nu poté avé loc
decît într'o colecțiune folklorică secretă
(*Κρυπτάδια*)²⁾. — De pod să vorbesce la

¹⁾ Să se vadă articolul meu: Eufemisme în
limba română, publicat în „Gaz. Trans.“. 1899, Nr.
205—220.

²⁾ Sub acest titlu s'a publicat într'un număr
restrîns de eseplare o serie de volume cu cu-
prins folkloric, ca frase, expresiuni, proverbe, ane-
cote, povești pornografice, culesse dela diferite po-
pore, și cari nu poté fi puse în mâna orî și cui.

palmă: podul palmei, éră de cărare la cap
respective la pîrul pieptănat: *cărarea pî-
rului*. În același sens, să dîce în graiul Bă-
năștenilor *barbă cu socaci*, adevărbă cu
cărare, cu stradă, barbă despărțită n două.
De *sfercuri* să vorbesce la mustăți, țite,
urechi: *sfercurile mustăților* etc.

c) Al treilea cas — și aici avem con-
tingentul cel mai bogat de antiantropo-
morfisme — este imaginea de o mașinărie
său un aparat complet înzestrat cu cele
mai variate intrumente, imagine, ce o pri-
mesce organismul omenesc în graiul meta-
foric al poporului.

În acest sens să vorbesce în graiul
poporului nostru de *coșul peptului*, *lingura*
său *furca* peptului; *fluorul* picioarelor; *lo-
pățica* omoplatului; *scoica* (pavilionul) ure-
chei, *toba* (timpana) urechei; apoi de *cosă*
său *secere* (falca); *burduf* séu foi de suflat
(fôle); *ôlă* (țéstă); *vas* (hîrcă); *albie* séu *scafă*
(*scăfărlie*) țesătură la piele, *încheeturi* séu
legături la diferite organe etc. etc. Să se
compare în limbajul științific *ciocan*, *ni-
covală*, *scărită*, la ureche; *valvulă*; *lînte* la
ochi etc.

NICOLAE SULICĂ.

trebuie să o îndrumăm la întreaga politică săsăscă dela 1868 încôce, a căreia granițe deputatul Melzer le-a observat intru toate.

Mulțumind colegilor dela organul național săsesc din Sibiu, ne rezervăm a da și noi părerea asupra chestiunilor principiale, cărora continuăm a le atribui și după aceste deslușiri o importanță mare în împrejurările de față.

Crispi despre tripla-alianță. Intr'un interview, ce l'a avut „Tribuna“ din Roma cu fostul prim-ministru italian Crispi, acesta, după cum scrie numita foia, s'a exprimat astfel cu privire la starea actuală: Italia trebuie să se pregătească pe ziua de 17 Maiu 1903, când expiră tripla-alianță. Opiniunea publică în Germania acum nu este așa de favorabilă pentru a renoua alianța, ca mai înainte. În Austria, a cărei existență stă în interesul Italiei, starea politică internă e foarte critică. De-odată cu tripla-alianță se sisteză și convențiunile comerciale. Sôrtea noastră, țise Crispi, atârână dela dibăcia noastră și a mijlocitorilor noștri.

Marina Rusiei. Precauțiunea cu care se lucrează la dezvoltarea pentru viitor a Rusiei o dovedește și faptul, că ea pune cea mai mare grijă și tinde din toate puterile, ca să ajungă a fi egală cu puterea marină engleză și franceză. După cum arată budgetul pentru anul viitor 1901, ținta acosta în decurs de un an o va și ajunge în deplină măsură. Budgetul ministeriului pentru marină pe anul viitor s'a votat — după semi-oficiosul „Kronstadski Vjestnik“ — la 97,097,666 ruble. Dintre acestea 60 milioane sunt menite pentru erogațiunile comune, 16 milioane pentru sporirea flotei. Pentru întărirea de port se vor folosi la Liban 3 milioane, la Vladivostok 2 și la Port-Arthur 3 milioane. — Budgetul anului viitor întrece cu 10,869,651 ruble budgetul din anul curent.

Congregația comitatului Brașov

ținută în 1 Octombrie a. c.

(Urmare.)

Dr. Flechtenmacher interpelază în chestiunea respectării dreptului de limbă din partea oficiului comitatens și a solgăbirilor. El țice, că părțile săsesci primesc dela oficiul central și dela numiții funcționari citațiunii, rezoluțiuni etc. în limba maghiară așa că nu le înțeleg și trebuie să se adreseze tot la funcționari pentru deslușire. Procederea acosta este însă contrară legii, căci printr'ânsa se calcă dispozițiunile legii art. 44 dela 1868.

Mai departe se plânge, că invitarea prealabilă la adunarea de ați s'a trimis membrilor tot numai în limba maghiară.

Viceșpanul Dr. Iekel răspunde, că la oficiul comitatului funcționarii își dau cea mai mare silință de a satisface toate cerințele în mod egal, dăr nu pot birui cu toate, căci lipsesc și forțele necesare de lucru. Funcționarul e tot de-auna gata de a da deslușire părților în limba lor maternă.

Dr. Flechtenmacher ia la cunoștință răspunsul dat la interpelarea sa în speranță, că în viitor se vor delătura toate inconveniențele, prin cari se scurtază dreptul de limbă al părților.

A doua interpelare, ce o făcu Dr. Flechtenmacher cu privire la procedura nelegală la tribunalul din loc în urma dispozițiilor luate de noul președinte de tribunal Weer, țice, că documente și plenipotente, pe cari le presentă părțile se resping simplaminte, decât nu sunt scrise în limba maghiară și se cere traducerea lor. Astfel se întâmplă, că în multe cazuri tribunalului i-se presentă nu documentele originale, cari singure sunt autentice, ci simple traduceri. Printr'asta se lungese numai procedura și așa destul de trăgănătoare, părților li-se cauzează spese mai mari și legea este zilnic călcată în picioare. Adunarea comitatului este chemată, țice interpelan-

mul, de-a face o reprezentațiune ministrului și de a-l ruga să pună capăt unei astfel de proceduri nelegale.

Fișpanul-președinte refuză de a răspunde la acosta interpelațiune, derorece nu este locul aici de a judeca asupra faptelor tribunalului. O afacere ca acosta pôte fi adusă înainte congregației și pusă la ordinea țilei numai în forma unei propunerii.

Interpelantul, vrând să răspundă, cere ca, derorece n'a înțeles bine partea din urmă a declarației președintelui, să i-se tâlmăcească în limba germană. Fișpanul declară acosta de neadmisibil și interpelantul persistând în cererea sa, îi retrage în urmă cuvântul.

Imediat după acosta cere cuvânt Dr. Lassel. Fișpanul declară, că nu e permis să vorbescă la interpelare, atunci Lassel declară, că vrea să facă o nouă interpelare. Fișpanul țice, că nu o pôte admite nici acosta, derorece trebuia să fiă mai dinainte anunțată.

Dr. Lassel arată, că după lege are dreptul pe câtă vreme nu s'a trecut la ordinea țilei să facă interpelare.

În fine fișpanul îi dă voiesă vorbescă, dăr după primele cuvinte ce le rostese Lassel, țicând, că vrea să interpeleze în afacerea procederei ilegale la tribunalul de aici, fișpanul țice, că despre acosta nu-i pôte concede să vorbescă și îi retrage cuvântul. În urmă Lassel cere să se ia la protocol faptul, că a fost împiedecat de a face o interpelare și anunță recurs.

Va urma.)

Împăratul Chinei și împăratul Germaniei.

Etă telegrama ce a adresat' o împăratul Chinei lui Wilhelm II:

„Împăratul Chinei trimite salutările sale împăratului Germaniei.

„O revoltă neprevădută în China a produs asasinarea ministrului Vostru.

„Supușii mei au procedat rău și au rupt relațiunile noastre amicale, ceea-ce regret adănc.

„Ați am ordonat Marei consiliu Kun-Kang, de a da onorurile funebre rămășițelor pământese ale ministrului Vostru și să înlesnescă transportul lor în Germania.

„Am ordonat de asemenea ministrului meu din Berlin, Lubahvan, de a da onorurile funebre acelor rămășițe pământese la sosirea lor în Germania.

„Prin asta voiesă să vă arăt adăncă mea părere de rău. Altă-dată țerile noastre trăiau în pace.

„Vă conjur acum în considerațiunea intereselor noastre comune, să permiteți, ca negociațiile să se începă în curând și să se asigure de o pace perpetuă.

„Cu multă stăruință vă fac acest apel“.

Etă și telegramu prin care a răspuns împăratul Wilhelm:

„Eu, împăratul german, am primit, telegrama Majestății Voștre. Cu mulțumire ved din ea, că Majestatea Voastră vă nisuiți de-a espia, după obicei și regulament uciderea infamă, insultătoare de ori-ce cultură.

Dăr eu, ca împărat german și ca creștin nu consider faptul monstruos ca espiaț prin jertfe de libațiune. Pe lângă ambasadorul meu ucis, foarte mulți creștini, frați de credință, episcopi, misionari, femei și copii au trecut înainte tronului lui Dumnezeu, cari pentru credința lor, care e și credința mea, au murit între chinuri și cu morțe silnică și pășesc ca acuatori ai Majestății Voștre. Ore de ajuns sunt jertfele de libațiune pentru toți acești nevinovați?

„Nu fac vinovat pe Majestatea Voastră pentru acosta vătămăre, ce s'a comis în contra ambasadorilor, cari din partea tuturor statelor sunt considerați ca neviolabili, nici pentru acele grele vătămări, cu cari atâtea popoare, confesioni și supuși ai Majestății Voștre, cari mărturisesc credința mea creștină, au fost chinuiți.

„Dăr consilierii tronului Majestății Voștre, funcționarii, asupra capului cărora

cade acușațiunea sângerôsă a crimei, cari umple de grôză toate națiunile creștine: trebuie să-si ia pedepsă pentru faptele lor infame și decât Majestatea Voastră îi veți împărțâți de pedepsă meritată, acosta voiesă considera-o ca o espiaț, cu care națiunile creștine sunt mulțumite.

„Decă Majestatea Voastră dați la asta mâna de ajutor și prin asta veți primi și sprijinirea reprezentanților tuturor națiunilor ofensate, atunci eu din parte-mi declar, că mă învoiesc. Bucuros aș saluta în scopul acosta și reînțocirea Majestății Voștre în capitala Peking.

„Generalul meu, mareșalul camvestru conte Waldersee va primi ordin, ca pe Majestatea Voastră să Vă primescă nu numai corăndușor rangului și Majestății, ci să dea tot sprijinul militar Majestății voștre, pe care îl doriți și de care pôte veți fi având și lipsă în contra revoltanților. Eu mă plec păcii, dăr astfel de pace, care pedepsește păcatul și oferă tuturor străinilor în China siguranță deplină, în privința corpului și vieții, a averii și proprietății lor, dăr cu deosebire în privința liberei exerciții a religiei lor.

Wilhelm I. R.

Situația în China.

Țiarului „Frankfurter Zeitung“ i se anunță din Shanghai:

Li Hung-Ciang a sosit la Peking. Edictul, care conține ordinul de a se decapita acei soldați, cari în calea lor combat poporul, se referă de sigur la soldații ce s'au luptat cu Boxerii. Societățile secrete în districtul Yangtse se înmulțesc pe țice merge, 5000 drapele negre se întorc la Canton.

Minciunile chineze, despre înfrângerile străinilor fac situațiunea serioasă. Canoniera germană „Luchi“ și alte 4 canoniere străine se află la Canton.

Telegramele din Tokio anunță, că ministeriului retras Yamagata îi va succede probabil ministeriul Ito, de ore-ce marquisul Ito e cel mai capabil dintre bărbații de stat în Japonia, pentru a coopera la soluțiunea problemei chineze.

Venirea lui Ito în fruntea afacerilor, n'ar aduce nici o schimbare însemnată în politica Japoniei, dăr e probabil, că Ito va susține cu putere necesitatea integrității Chinei. Dela guvernul lui Ito se așteptă și un cordial acord al Japoniei cu Anglia pentru a rezista la împărțirea Chinei și la preponderanța Rusiei în China.

Correspondentul din Paris al țiarului „Morning Post“ află, că Franca, Germania și Rusia s'ar fi înțeles aproape asupra programului chinez, care peste câte-va țile va fi comunicat celorlalte puteri.

Propunerile relative sunt de natură de-a pôte fi primite de toate puterile interesate. Măsurile luate în vedere nu vor fi atât de severe ca cele propuse de Germania.

Prin intervenția Rusiei, dreptatea va fi unită cu blândețe. Numirea lui Tuan nu va fi atinsă de primele negocieri. Cing și Li au fost recunoscuți de puteri ca plenipotențiați. Pedepsirea instigatorilor măcelurilor este o problemă, ce ar presenta dificultăți și ar pôte dura prea mult.

„Morning Post“ salută cu bucurie un program mai moderat, de ore-ce propunerea germană lesne ar pôte încurca puterile într'un război de durată și mărime ce nu se pôte prevedea. Înainte de ce puterile vor întreprinde un mare război contra Chinei, ar fi de dorit, ca națiunea engleză să cunoască scopul și consecuențele acestui război.

Anexarea Manduriei de către Rusia a fost oficial desmînțită. Adevărul e, că s'a făcut a ocupațiă provisorie în scop de pacificare. „Mesagerul Oficial“ din Petersburg a publicat la 28 Septembrie o notă emanând dela ministerul de externe rus, în care se desminte categoric pretinsa anexare a Manduriei. Aceeași notă amintește, că notele precedente publicate din ordin imperial în „Mesagerul Oficial“ au luminat în de-ajuns opiniu publică asupra atitudinii Rusiei în evenimentele din China și în special din Manduria.

O agenție telegrafică pretinde a sci, că contele Lamsdorff a trimis tuturor re-

prezentanților Rusiei din străinătate o notă invitându-i să aducă la cunoștința guvernelor respective desmînțirea formală a scriilor tendențioase asupra pretinsei anexări a Manduriei.

Rusia ocupă acosta provincie chineză în mod provisoriu spre a contribui la pacificarea generală a Imperiului de mijloc. Rusia n'a avut nici-odată intenția de a lucra afară din concertul puterilor, a cărui menținere a urmărit'o neîntrerupt.

SCRIRILE ȚILEI.

— 21 Septembrie v.

Biblioteca populară a Asociațiunii. Astăzi, primim numărul prim din „Biblioteca populară“ a Asociațiunii, a căreia lipsă a fost atât de mult simțită la noi Români și a cărei idee în fond s'a plantat cu un lung șir de ani înainte, adică încă atunci, când se ținuse adunarea generală a Asociațiunii la Făgăraș și se votase acea mișcă de florenți, ce era menită a-se da anual pentru editarea de scrieri bune pentru popor. Sămența plantată va să țică la adunarea din Făgăraș o vedem răsărind acum și sperăm firm, că rodurile ei pentru dezvoltarea în cultura națională a poporului nostru vor fi tot mai abundente în viitor. Acosta ne face să-o sperăm și începutul promiștor al edării bibliotecii, fiind primul lui număr de 62 pag. și numai cu 20 bani, ăr cuprinsul potrivit și bine ales, publicând patru povestiri interesante de Ioan Pop-Reteganul.

Domnișora Agata Bărsescu. „Nou fr. Presse“ din Viena scrie: Tinera eroină de odinioară a Burg-Teatrului din Viena, d-șora Bărsescu, se află actualmente la Berlin. Cu acosta ocaziune s'a încheiat între artistă și teatrul din Berlin un contract în urma căruia d-ra Bărsescu va juca mai mult timp în teatrul din Berlin. Reprezentațiunile vor începe cu Hero din piesa lui Grillparzer „Des Meeres und der liebs Wellen“. Unul din rolurile viitoare se țice, că va fi „Partenia“ din Shon der Wildnis“.

Șovinistii unguri și limba germană. Foia lui Banffy „Magyar Szo“ aduce o scire curiosă. Spune, că magistratul orașului Budapesta a provocat 21 de senate școlare de-a declara, decât află de lipsă a-se introduce limba germană în școlile elementare? La acosta întrebare 15 dintre senatele școlare întrebate au răspuns, că limba germană în tot chipul trebuie delăturată din școlile elementare, 5 dintre ele n'au dat răspuns hotărît și numai unul (senatul școlar din cercul VII nr. 3) a răspuns în favorul introducerii limbii germane. — Acosta scire o comenteză foia banffystă exprimând multă bucurie, că „nu mai sunt ați timpurile vechi, când fără de-a învăța limba germană nu puteau fi copii crescuți în școlile elementare. De limba germană, țice foia banffystă, astăzi deja ne putem lipsi și părerea acosta a exprimat'o și majoritatea senatelor școlare.“ — Ei bine. Nu sunt de capul asiatic limbile culte europene. Pe oând, de exemplu între oficerii armatei române nu vei găsi unul, care în afară de limba maternă să nu școe oel puțin limba franceză, ba în foarte mare parte și cea germană și tot așa stă acolo și cu partea alăsa a societății, căci rar vei găsi persoane, cari să nu școe vorbi cel puțin una dintre limbile europene. La noi însă, în țera lui „Papp János“, după vorba lui „Magyar Szo“ e o molipsire a sci limba germană și ajunge berechet a sci „limba statului“, care singură e patriotică după părerea șovinistilor.

Avis. Sortarea obiectelor dela loteria aranjată de „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ se va ține în tot cazul la 20 Oct. st. n. Având în vedere scopul măreț ce urmărește „Asociațiunea“, a cărui realizare atârână în mare parte și dela rezultatul acestei loterii, invităm și noi din parte-ne, pe toți doritorii de cultură, să și procure losuri până la termenul arătat. Având loteria acosta pe lângă câștigurile cele mai numeroase și cele mai

avantajoase prospecte de câștig. Losuri se pot cumpăra și dela casa filialei „Albina” cu prețul de-o coronă.

Concertul de aseră al domnișoarelor *Elsa și Grete Krummel* ou amabilul concurs al domnei *Maria G. Dima* și al d-lui *R. Lassel* a fost un concert distins. Programul ales și potrivit de lung a oferit în frumoasă variațiune o seră foarte plăcută publicului amator de muzică. D-șorele concertiste deja ca escelente pianiste și în predarea lor ca minuțioze și exacte mai vârtes în piesele ce le cântă unisono, în carl escelază cu deosebire, au fost și aseră la înălțime mai vârtes în piesele: „Ungarische tănze”, de Brahms, în „Loreley” de Seeling și „Tarentel” de Chopin. D-na Dima mult simpatica noastră altistă a delectat și de astă-dată pe ascultătorii cu sublima-i voce și cu măestră modulară a ei și interpretare a pieselor. Dintre care amintim „Waldesgespräch” de Lensen, d-er mai sublimă ni-s'a părut vocea d-nei Dima în piesa: „In zadar vreesse Cerna”, de Mandyczewski, la ceea-ce a contribuit și farmecul, cu care pronunța limba română.

D-rele concertiste, precum și d-na Dima au fost viu aplaudate și rechemate.

Producțiunea statelor industriale.

Ministerul muncii din Statele-Unite a publicat de curând o statistică a valorii produselor principalelor țări industriale din lume. Etă care este această valoare în milioane de franci: Statele-Unite 35.000, Anglia 20.500, Germania 14.575, Franca 11.276, Rusia 9.075, Austro-Ungaria 8.125, Italia 3.630, Belgia 2.550, Spania 2.125 și Elveția 800 de milioane. Estra-ordinară dezvoltare a industriei Statelor-Unite este de ase atribui puterii mai intensive de muncă a lucrătorilor americani, metodelor mai practice de muncă și întrebuințarea mai intensivă a mașinelor. Pe lângă acesta mai adăugăm și iefinătatea materiilor prime. În ce privește forța motrică, etă cifrele, ce le dă pentru diferitele țări, statistica americană de mai sus: Statele-Unite 18 milioane de cai, Anglia 12 milioane, Germania 1 milion, Franca 5 milioane, Austro-Ungaria 2,5 milioane, Rusia 2,5 milioane și Belgia un milion.

„Nix deits!” Se vede, că de-un timp încoace pe jupânii Jidano-Maghiari li scutură reu frigurile maghiarisării. S'a întemplat adevă, că direcțiunea băilor din Tatra printr'o epistolă în limba germană a întrebă pe primarul din Dobșina, rugându-l să-i răspundă cât mai curând prin o telegramă, decă ghiștarul mai e încă deschis? La epistola direcțiunii băilor din Tatra, primarul Dobșinei s'a „distins” în catalogul șovinștilor prin următorul răspuns dat pe ungurește: „Direcțiunea băilor dela Tatra. Ghiștarul deschis. De altă-dată ungurește! Primarul”. — Cu această „fericita” țără ungurească e scăpată.

Nouă societate. În curând se va înființa în Bucouresc o nouă societate cooperativă de credit și economii sub denumirea de „Olteanu”. Această societate se crează în scopul de-a îndruma pe Olteni și sătenii pentru a cultiva grădinaritul, și pentru stabilirea lor ca comercianți. Societatea va înlesni credite pentru cei ce se vor ocupa cu asemenea întreprinderi. Deosebit de acesta se vor mai crea și școle de adulți pentru instruirea celor carl se vor ocupa cu grădinaritul.

Alergări de biciclete. Duminecă, 24 Septembrie v., orele 2 și jum. p. m. vor avă loc la Velodromul Român dela rondul II dela șosea (Bucouresc) mari alergări internaționale de biciclete și tandem, organizate de Societatea generală a ciclistilor din România. La aceste curse va lua parte și ciclistul american James Louis (America), care în urma unui pariu de 50.000 dolari, (250 mii lei) face înconjurul pământului pe tandem cu soția sa. Afară de asta vor mai lua parte și alți 4 renumiți campioni din Viena.

Foc. Eri seră pe la orele 7 s'a înocins un foc mare la casele măestrului-măsar sas L. Hubbes din Brașovul-vechiu. Strada lungă,

arđend până în pământ șura cu tot materialul lucrat și nelucrat ce era în ea, grajdul cailor și un coteț de porci, rămânând bietul măestru s-erac. Focul nu se soie din ce causă s'a iscat.

O farsă. Doi domni, dându-și aere misterioase, au descins la unul din hotelurile din Dorohoiu, ér unul din acei domni s'a înscris sub numele de *Boris-Sarajoff-Sofia*. Lesne se pôte înțelege efectul, pe care l'a făcut acest nume asupra întreprinzătorului hotelului. Poliția a fost avisată și pusă în mișcare — până s'a descoperit, că totul era... o farsă.

Mersul ciumei în Glascoy, contrar desmintirilor ce s'au dat, ia din și în și proporții mai mari. Dela 8—15 Septembrie casurile de ciună au mers crescând dela 15—25 pe și. Bolnavi dubioși au fost 90 ér în observația 120 în total. Ciuna, care până acum era incubată în docuri, a trecut la mahalalele Glascoyului. S'au constatat acum câte-va și 4 casuri în aceeași familie, ér casurile în general au sporit.

Pianine foarte puțin usate se află de vânzare cu prețuri foarte avantajoase. Informațiuni la administrația „Gazetei Transilvaniei”.

Concerte. După cum am anunțat în numărul de eri, programa concertului Udell este următoarea:

1) Jaell: „Lohengrin, Tannhäuser-Paraphrase”; 2) Lackenbacher: „Poesie und Prosa”; 3) Koch: „Weltsehmerz”; 4) Zayiczek: „Libellentanz”; 5) Lackenbacher: „Ein Preislied”; 6) Deliebe: „Walzer aus der Oper „Der König hat's gesagt”; 7) Offenbach: Arie aus „Hoffmanns Erzählungen”; 8) Chopin: „Barceuse”; 9) Just: „Aus den Erlebnissen eines Quartettviertel”; 10) Lackenbacher: „Späzin und Spatz”; 11) Fuchs: „Balade”; 12) Stern: „Kinderlied”.

— În 7 l. c. muzica militară a regimentului de inf. Nr. 50 va da un concert la mese în sala de concerte dela Redută.

Tot în 7 l. c. muzica orășenească va concerta la hotel „Europa” începutul la 8 ore s-era intrarea 60 bani.

1. Efect sigur vindcător. Toți aceia, carl sufer de nemisture s-er stomachul nu funcționează regulat ceea ce causază constipație, durere de cap, lipsă de apetit s-er alte b-ole, pot conta la vindcare sigură prin folosirea cunoscutelor *prafuri seidlitz ale lui Moll*. Cutii originale a 2 cor. se pot căp-eta și prin postă dela farmacistul *A. Moll* liferantul curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se c-eră preparatul *A. Moll* prov-ăduț cu marca de contravenție și subscriere.

Reinceperea afacerii Dreyfus? Diarele franceze aduc șcirea, că naționalității afirmă că Dreyfus și amicii săi sunt hotărâți să reincepă campania revisuirii procesului dela Rennes pe la jumătatea lunei Noemvrie. Cernusky fiind interviewat, a desmintit cum că el ar fi mărturisit, că a primit bani să depue ca martor în procesul Dreyfus. E foarte mult comentat faptul, că diarul oficios „Petit Parisien” declară, că *Franca intr-ăgă se va opune ca să reincepă afacerea Dreyfus*.

Dare de s-eră și mulțamită publică.

Budapesta, la 21 Septembrie 1900.

— Fine —

Din Bocșa montană: colectantă *Liana Costean*: D-na Melania Panajoth și Elena Bathory câte 10 cor.; d-na Maria Budișianu, Nic. Antal jude, Dr. P. Borlovan, Dr. A. Oprea, Maxim Popovici, Sim. Jivoinovici, Corn. Budișianu, Carol Stancovici câte 4 cor.

Din Abrud: colectantă D-ra Octavia Stoica: „Auraria” casa de păstrare 10 cor. Dr. Laurențiu Pop 5 cor.; d-na Ana Filip, d-na Silvia Cirlea, d-na Hortensia Draia câte 4 cor.; D-na Maria David, d-na Iosefa Ciura, un creștin, d-na Ana Gomboș, Dr. Al. Borzea, Silviu Lazar, d-șora Octavia Stoica câte 2 cor.; A. Faur, T. Faur, Gav. Rancea, Corn. Muntean câte 1 cor.

Ciomac-ș: colectantă: D-ra Marieta Jernea, George Șuta pop, Achim Maniu, Lazar Jernea pop, Al. Maniu, Romul Maniu, Cornel Maniu câte 4 cor.; I. Socolean D. Barđoși și Jesian câte 2 cor.

Arad: colectantă D-șora Minerva Ceantea: Prea Cuv. Sa Arch. Augustin Hamsea

10 cor.; Reverendis. Domn Moise Boșan, d-ra Minerva V. Ceantea câte 4 cor.; d-na Barbara Antonescu, d-na Hortensia Suciu, Ioan Petrovici, Dr. G. Dragomir, Dr. G. Proca câte 2 cor.

Huedin: colectant *Dr. A. Pop*, avocat: Dr. Ios. Gall 8 cor. Iuliu Poruțiu, Dr. A. Pop și Ioan Pop câte 4 cor.

Sighetul Marmăției, colectant *Dr. Maniu* 12 cor.

Boița, colectantă d-ra A. Cl-șe: Banca Olteana și Nic. Borzea câte 5 cor.; I. Cl-șe 4 cor.; Toma Dragomir, I. Babeș, N. N. câte 2 cor.; — **Teiuș:** colectant *Iacob Popa*: Victor Bariș 4 cor.; D-na Maria Rațiu 3 cor.; Efreim Rațiu, Iuliu Popa, Al. Patachi câte 2 cor Gr. S. 1 cor.

Sighișora, colect. d-ra *E. Siumbru* suma 12 cor.

Bistrița: colect. *Dr. V. Onișor*: D-na Valeria Manu; Dr. Dum. Ciuta, Dr. G. Trifon câte 4 cor.; Dr. G. Linul, Dr. V. Onișor câte 2 cor. — **Arad** colect. d-ra Felicia Beleş: Ioan Beleş 4 cor.; Vasile Beleş, Felicia Beleş, Dr. St. Rozvan câte 2 cor.

Blăși: colect. d-ra *Negruiu*: Dr. V. H. 2 cor.; I. F. Negruiu 8 cor.

Seliște, colect. d-ra Letiția Calefariu: Dr. N. Comșa, N. Hențiu, A. Banciu, Dr. Goldfinger, Dr. N. Calefariu câte 2 cor. Dr. P. T-șgle adv. Timișora 10 cor. „Oravițana” soc, pe acțiuni 10 cor., D-l A. Palagesiș 8 cor.; Petru Juga, Tilișca 10 cor.; N. Maneșuțiu M.-Oșorhei 5 cor.; Avram Corcea Costei 5 cor.; D-ra Mariora Doje, Lipova 4 cor.; d-ra Veturia Corvin 4 cor. Orăștie, d-ra D. Marinescu 4 cor.; I. Moța Orăștie 4 cor.; Const. Lungu Reșinar 4 cor.; d-ra Veturia Lazar Sanislău 28 cor.

Din Baia de Criș, colect. Al. P-șva: Costa Șerban, Micu Adrian câte 10 cor.; Coțoi Romulus, Inco Iran-Vața de jos, Pop Constantin și Ometa George din Terețel câte 4 cor.

Mulțamind încă odată marinitimșilor contribuentei, li asigurăm de profunda noastră recunoscință.

Pentru comitet:

Ioan Fruma, *Mihail Navrea,*
v.-preș. cassar.

VARIETATE.

Am-șnunțe despre Krüger. Din incidentul, că Krüger se pregătesce a merge la Bruxella, o f-șia belgiană reamintese, că la 1886, când Krüger a umblat prin Belgia în afacerea cailor ferate din Transvaal, a cercetat și câmpul de luptă dela Waterloo. Când Krüger cu suita lui trec-șu peste câmpul de r-șboiș d-șise:

„Cred, că și noi vom av-ș un Waterloo. Decă Anglia va afla de bogățiile noastre, atunci va fi vai de noi”. Profetia lui Krüger s'a împlinit.

După cum scrie „Standard”, autoritățile din Portugalia au oprit esportul sularilor de aur. Această e a-se atribui Anglei, căreia i-a convenit, ca aurul, ce Krüger îl are actualmente la sine, mai bine să rămână în Portugalia, decă ca Krüger să-l p-ștă duce în alte părți.

„Revue de Revues” în numărul său mai recent publică un articol interesant despre Krüger și Stead, care a petrecut mulți ani în Transvaal. Religiozitatea b-ștr-șnului Krüger este legendară. Înainte de culcare s-er în pat, el ceteșce biblia. El esplică unele pasaje din biblia într'un mod foarte original. Un ascultător rugă pe Krüger să-i esplice lui secretul S-tei Treimi. Krüger, îl privi serios, apoi îi d-șise, că bucușos îi va împlini cererea. „Ia o luminare”, d-șise curiosului. „Ce e lumina? Mai întăiș ea e un obi-șot unsuros — acesta e *tatăl*, apoi fișul — acesta e *fișul*, în fine fiacăra — acesta e *spiritul sfânt*. Așa că sunt trei lucruri și totuș e privit numai ca unul singur: lumina? Decă așa ceva e posibil în viața de t-ște și lele, atunci pentru ce tragi la indoială cele scrise în biblia?”

Cump-ștul lui Krüger este de asemenea proverbial și e cunoscut, că el nu p-ște av-ș considerare față de acei, carl peste m-șsură se dedau la beșturile alcoolice. Krüger bea numai cafea. Dimin-șta dejun-șză puțin, la prănd are masă bogată, ér s-era de-așemenea cin-șză foarte puțin și m-șncare ușoră. Krüger ca tată de familie e foarte sever, d-er cu t-ște acestea abia p-ște să mai existe vr'un tata mai iubit.

Servitorii lui încă au mare respect de el și îl iubesc mult, de-șre-ce ei bine șciu, că cu cât e b-ștr-șnul mai sever, cu atât e mai drept. Când un servitor a fost întrebă, că ce părere are despre stăp-șnului său, el d-șise: „E drept, că pretinde mult, der îi și dă omului ce i-se cuvine!”

Șcările ce circulă despre avuția fabuloasă a lui Krüger se d-șice, că ar fi întru cât-va drepte. D-er ceea-ce se povestese despre originea averii lui, e daparte de adev-șr. Stead spune, că isvorul de bogă-știa al lui Krüger e foarte natural. Înainte cu vre-o 15 ani s'a întemplat, că Krüger a cump-șrat o moșia numită „Geduld”, care se află situată apr-șpe de Rondreef. Acea moșia a plătit-o cu vre-o 37.000 cor-șne. Mai târșiu Krüger a v-șndut această moșia cu 4.250.000 cor-șne. Când Krüger vindea vre-o avere, tot-d-șuna pretindea prețul ei în bani sunători. Decă se întempla, că îi oferea cine-va pentru avera cump-șrată h-șrtii de valoare, Krüger tot d-șuna le respingea și pretindea taleri.

ULTIME ȘCIRI.

Francfurt a. Main, 4 Octomvrie. Contra **Reginei României**, care se află la rudele sale la Segenhaus, doi **anarchiști români**, (?) au **plănuțit un atentat**. Poliția aflând despre acesta a împedecat atentatul. Anarchiștilor le succese a se face nevăduți. Regina s'a întors imediat în România.

Paris, 3 Oct. După un raport al lui „Matin”, **Germania, Rusia, Austro-Ungaria, Italia și Japonia** s'au alăturat deja la proiectul ministrului de esterne **Delcassé**, privitor la tractările de pace cu China.

Londra, 3 Octomvrie. Agentura „Reuter” anunță din Peking următoarele:

„Generalul Höpfner s'a dus pentru a amenința pe boxerii cu 2000 de omeni și cu o baterie de tab-șră în partea-nordică, de-șre-ce în noștea precedentă boxerii au atacat o sentinelă ambulată. Germanii au pre-făcut în cenușă câte-va sate, în carl au gășit arme și au străbătuț până la Nahungman. Pe Boxerii aflați înafară de oraș i-au împrăștiat. Trupele adversare erau prov-ăduțe parte cu pușci, parte cu lănci orl săbii. Câți-va soldați chineși, carl se apropiară la 20 pași de trupele germane, au fost omoriți. Au fost răniți 4 soldați germani.

Londra, 3 Octomvrie. „Times” coment-șză telegrama adresată de împ-șratul german împ-șratului chineș și esprișmă părerea, că și acest răspuns dovedese, că împ-șratul Wilhelm aderă necondiționat la punctul său de vedere refușator.

DIVERSI.

Un leu ras. În mica localitate, Yotalifera, apr-șpe de castelul Patti Adelina din Wales, scriu foile englese, că și lele aceste s'a aș-șdat pe un timp menageria numită Graigraff. Câștig nu avea de loo, de-șre-ce publicul nu cerșeta, de aceea proprietarul se hotăr-ș, pentru a atrage publicul, ca să lase să fiă ras un leu cu numele Marco de cătră b-șrbierul satului Mr. Philippi. Placate late anunțau marele eveniment și de fapt în ziua hotăr-șită menageria era tiosită de publicul curios. B-șrbierul înșoșit de dresator intră în colivia lui Marco. Dresatorul cu sbiciul ridicat a silit pe fiară să se aș-șeze în p-șla lui Philippi ca să fiă ras. Marco mai mult de frică, ca de voiă bună, s'a aș-șdat m-șrând și crășnind din dinți. Îndrășnețul b-șrbier și-a împlinit ordinul cu „vervă”. I'a legat lui Marco șervetul sub barbă, l'a săpunit și în fine l'a ras. Marco astădi e eroul și lele și lumea se imbulșese la menageria să admire vedenia neobicișnuită, — pe leul ras.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*

Redactor responsabil: *Gregoriu Mășr.*

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri literare pentru popor.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de *Ioan Popoa*, profesor. Cetitorul află în această carte (de aproape 400 pag.) o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângâieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

„Carte pentru toți“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto).

Legende și Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Format 8° de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai fl. —75 cr. Er tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op fi. 1.45 cr. (francat fl. 1.60 cr.)

Săpătorul de bani, comediă în trei acte localizată de *A. Popoa*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatru. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Vięta după mörte, sėu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenești și deșertăciunea a celor trecătoare, de *I. P. Ediția II.* Prețul fl. —50 cr. Cu posta 55 cr.)

Noęti de ięrnă novele pentru popor de *George Simu*. Conține novele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganu*. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Merinde dela școlă, sėu învățături pentru popor, de *Dr. G. Popoa*. Prețul 60 cr. (cu postă 70 cr.)

Poveștile Bănatului, este o carte mare cu povești din Bănat, de *G. Cătană*, împărțită în 3 tomuri. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană, poezii populare din jurul Năsăudului, culese de *Iuliu Bogvariu*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânești și naționale de *I. Pop Reteganu*. Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de *V. R. Buticescu*. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Anton Popoa*. Prețul 20 cr. (cu porto 23 cr.)

125 chiuituri de carți strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganu* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de *I. P. Reteganu*. Vre-o 60 de poezii glumețe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *V. Russu*. Conține 170 pag. Prețul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, sėu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italienește de *Dr. Iuliu Dragoș*. Prețul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

„**Preotul din Noieni**“, narațiune istorică din vėcul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de *G. Simu*. Pr. 30 cr. + 3 cr. porto.)

Poezii de V. R. Buticescu. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicități în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, precum și vorbiri la diferite ocazii școlastice, de *G. Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Păcățian*. Conține mai multe novele populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspini și zimbire, poezii și prosă, de *A. Popoa*. Prețul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Risete și zimbete, de *T. V. Gheaja*, cu 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„**Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor** și aplicațiunea lor la nașunea noastră de *Ioan Clinciu* profesor în București. Prețul 1 fl., (+5 cr. prt.)

„**Amicul bun**“, colecțiune de lectură solidătoare de caracter în direcțiune religioasă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu*. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conține vre o 25 figură în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

Cuęete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarbu. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de *L. Rudow-Suciu*. 148 pag. 8°. Prețul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sėu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Prețul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocazii, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la instit. de corecțiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Viorrele

Vals, pentru **Piano**, de **Tib. Bredicianu**, cântat cu ocazia balului Soc. acad. „România Jună“ din Viena a. c.

De căpătat la Librăriile:
**CIURCU-Brașov, KRAFFT-Sibiu,
ȚERAN-Oravița.**

— Prețul 2 cor. 40 fl. —

Cursul la bursa din Viena.
Din 3 Octomvrie. 1900.

Renta ung. de aur 4%	113.75
Renta de coröne ung. 4%	90.61
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonuri rurale ungare 4%	89.65
Bonuri rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	163.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	96.95
Renta de hârtie austr.	96.95
Renta de aur austr.	114.80
Losuri din 1860.	131.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.98
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	663.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	653.25
Napoleoniori	19.28
Mărci imperiale	118.30
London vista.	242.05
Paris vista	96.25
Rente de coröne austr. 4%	97.05
Note italiene	90.40

Cursul pieței Brașov.
Din 4 Octomvrie 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.08	Vënd.	19.10
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleoniori. Cump.	19.20	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fone. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Mutare de local

Am onőrea a aduce la cunoscința Onor. public, că **mi-am mutat Atelierul de croitorie** din Strada Vămei nr. 23, în **Têrgul hotelor nr. 22**, (unde este și Albina), intrarea vis-a-vis de pörtă.

Despre desteritatea mea în această branșă dovedesce o experiență de 22 ani.

Mă rog de sprijinul On. public, asigurând că ori și ce lucru de haine bărbătesci execut prompt și solid.

Cu tötă stima
Nagy Aron,
croitor.

1109 1-3

380 jughere.

O moșie de 380 jughere loc comasat, împreună cu casa de locuit, clădiri pentru economie, situată în **Teaca (T-ke) Comitatul Clujului**, în apropiere de drumul țerii, **se arêndează imediat,** pe mai mulți ani, eventual **sė și vinde.**

Pe moșie se află 6 izvoare bogate de apă.
Informații mai de aproape se pot lua dela **Domnul Josef Gross,** măestru de poste în Teaca.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dacă fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui **A. Moll** și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al **Prafurilor-Seidlitz** de **A. Moll** în contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pânteece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bole femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate **Coröne 2.—**

Falsificațiunile se vor umări pe cale jurecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provădută cu marea de scutire și cu plumbul lui **A. Moll.**

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răceală. Prețul unei sticlé originale plumbate, **Coröne 1.80.**

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodel cel mai nou pentru cultivarea rațională a pele-i, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți **Cor. —40** Cinci bucăți **Coröne 1.80.** Pie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marea de apărare **A. Moll.**

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL, c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.

La deposite se se cerra anumit preparatele provădute cu iscătitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Franz Kellemen** și engros la **D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.**

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru tötö speciile de serviciuri
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	<i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</i>
FOI PERIODICE.	<i>Coverte, in tolă mărimca.</i>
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ și DE NUNȚĂ DUĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, **Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I,** cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.